

Sterylizacja radiacyjna implantacyjnych postaci leków przeciwnowotworowych

Izabela Domańska

Promotor: prof. dr hab. inż. Marcin Sobczak

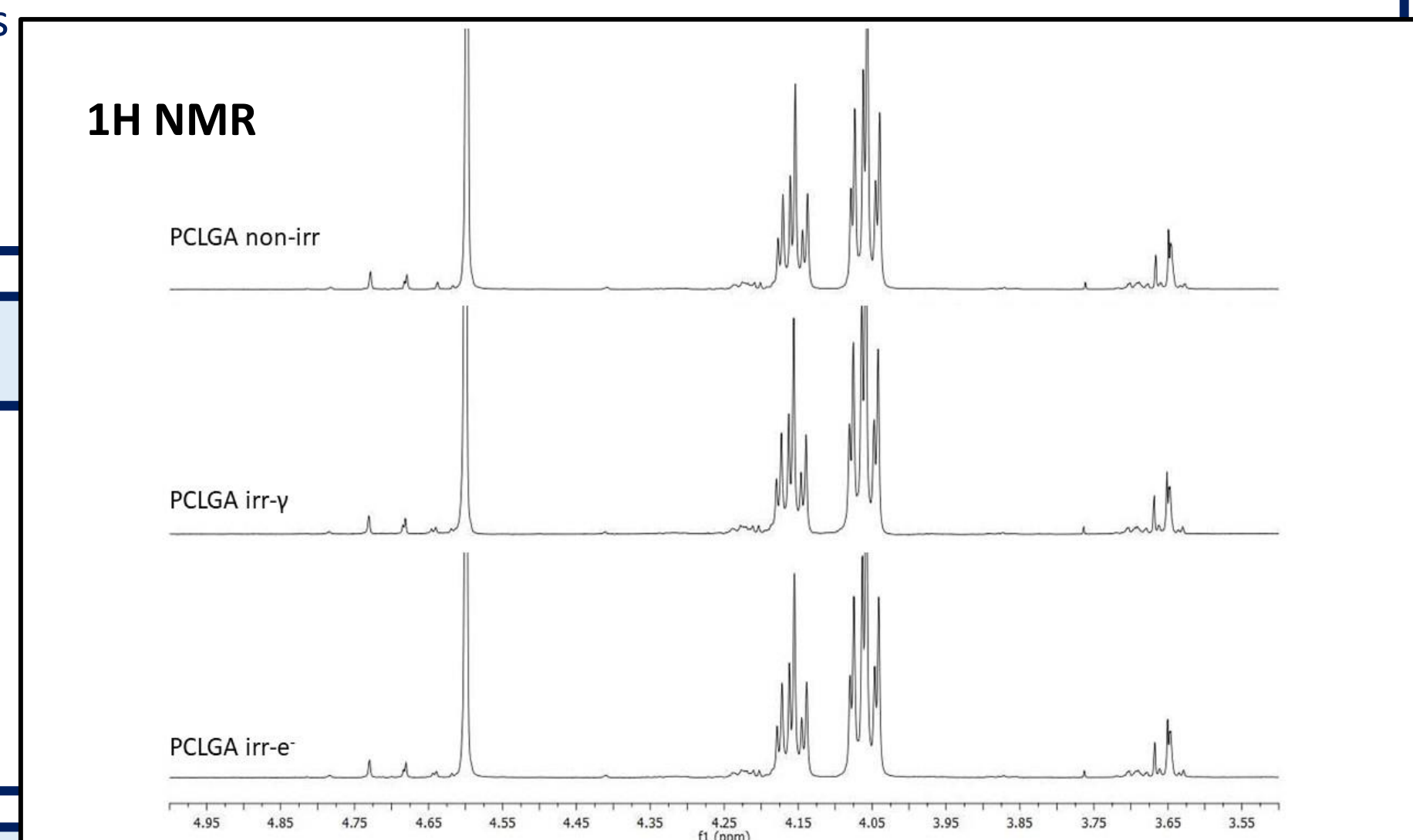
Kopromotor: dr hab. inż. Krystyna Cieśla, prof. IChTJ

Wstęp i cel badań

Choroby nowotworowe są główną przyczyną zgonów na całym świecie. Paklitaksel (PACL) jest wysoce efektywnym lekiem o działaniu cytostatycznym. Jest wykorzystywany m.in. w terapii raka jajnika, raka piersi, raka płuc. Niemniej jednak, jego zastosowanie w formie tradycyjnej jest ograniczone. Wynika to m. in. ze słabej rozpuszczalności i braku odpowiedniej biodystrybucji. Dostarczanie substancji leczniczych za pomocą mikro-/nanocząstek jest obecnie obiecującą strategią w leczeniu nowotworów. Leki podawane pozajelitowo powinny jednak spełniać szereg kryteriów, takich jak np. stabilność w trakcie przetwarzania i sterylizacji. Celem badań jest określenie wpływu procesu sterylizacji przy użyciu promieniowania gamma i wiązki elektronów na nowe, biodegradowalne systemy terapeutyczne o kontrolowanym uwalnianiu leków przeciwnowotworowych, a w szczególności określenie, czy proces sterylizacji przy użyciu promieniowania gamma i wiązki elektronów wpływa na mikrostrukturę i właściwości fizykochemiczne opracowanych matryc polimerowych, które determinują kinetykę biodegradacji i uwalniania substancji czynnych.

Synteza matryc polimerowych

Matryce polimerowe zostały otrzymane na drodze polimeryzacji z otwarciem pierścienia glikolidu, L-laktydu i ε-kaprolaktonu, w obecności katalizatora 2-etyloheksanianu bizmutu (BiOct₃). W celu usunięcia pozostałości katalizatora, polimery zostały oczyszczone metodą wytrącania w zimnym metanolu. Otrzymane polimery zostały poddane analizie strukturalnej (¹H i ¹³C NMR), analizie fizykochemicznej (GPC) oraz analizie termicznej (TGA, DSC).

Rys. Wpływ promieniowania jonizującego na strukturę kopolimeru ε-kaprolaktonu i glikolidu.

Analiza wyników

1. Wpływ promieniowania jonizującego na matryce polimerowe

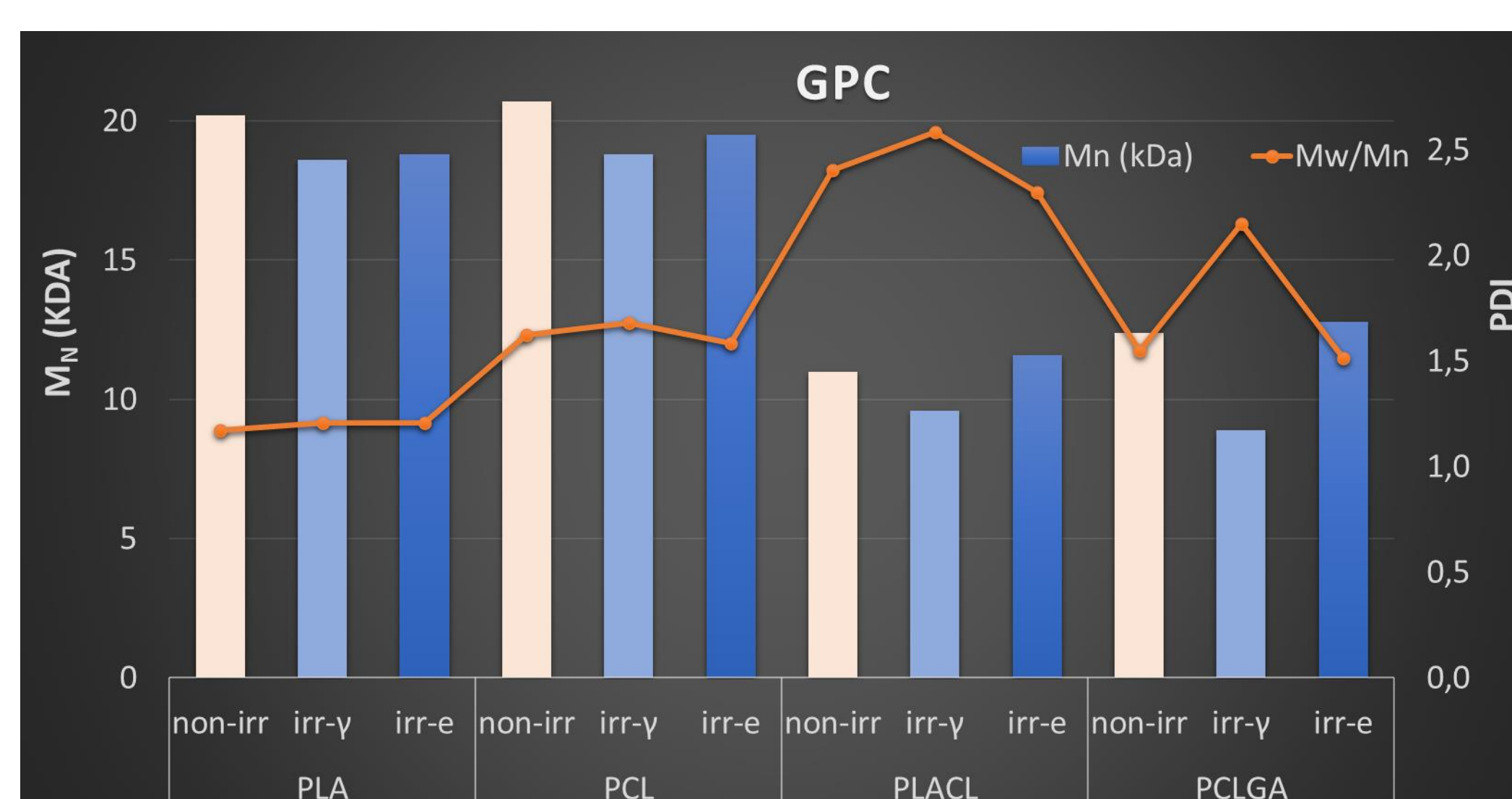
Polimer	Sterylizacja	T _f (°C)	T _g (°C)	T _m (°C)	X _c (%)
PLA	non-irr	414,9	54,4	158,9	33,9
	irr-γ	416,1	55,7	158,8	33,4
	irr-e ⁻	415,5	54,3	158,9	34,7
PCL	non-irr	464,5	-62,9	60,8	98,1
	irr-γ	467,3	-59,4	60,8	99,5
	irr-e ⁻	466,3	-59,7	60,1	100,0
PLACL	non-irr	464,0	-12,3	nd	0,0
	irr-γ	466,5	-9,8	nd	0,0
	irr-e ⁻	465,3	-9,9	nd	0,0
PCLGA	non-irr	475,6	-56,2	20,4 44,9	58,3
	irr-γ	475,9	-51,7	23,7 42,4	50,8
	irr-e ⁻	476,0	-55,4	26,9 43,5	51,9

T_f: końcowa temperatura rozkładu termicznego; T_g: temperatura zeszklenia; T_m: temperatura topnienia; X_c: stopień krystaliczności

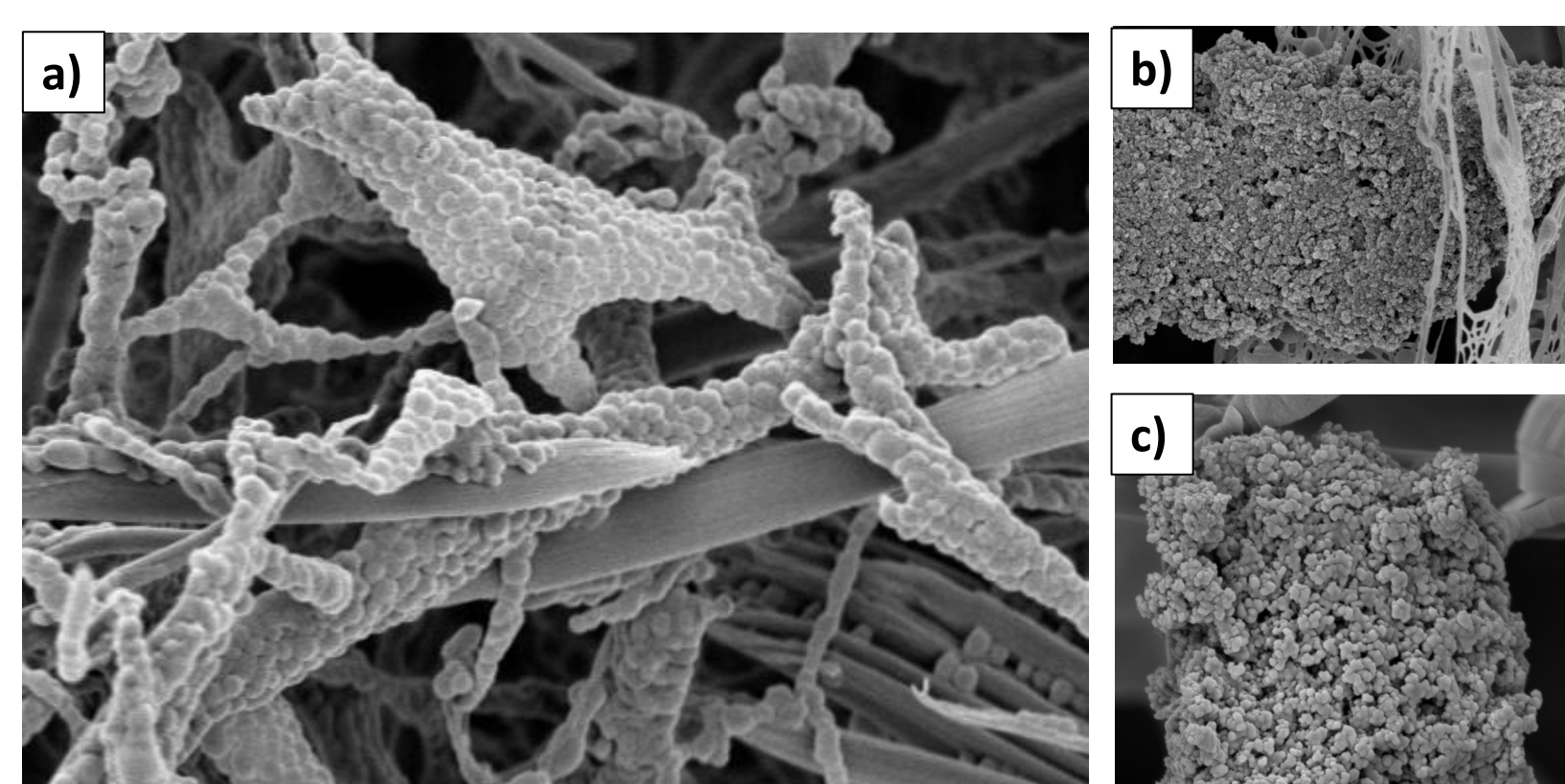
Parametr	poly(L-lactide-co-ε-caprolactone) PLACL/50:50			poly(ε-caprolactone-co-glycolide) PCLGA/85:15		
	non-irr	irr-γ	irr-e ⁻	non-irr	irr-γ	irr-e ⁻
udział jednostek w polimerze	F _{LL} = 0,48 F _{CL} = 0,52	F _{LL} = 0,49 F _{CL} = 0,51	F _{LL} = 0,50 F _{CL} = 0,50	F _{GG} = 0,16 F _{CL} = 0,84	F _{GG} = 0,16 F _{CL} = 0,84	F _{GG} = 0,16 F _{CL} = 0,84
Średnia długość bloków	L _L ^e = 2,70 L _{CL} ^e = 1,46	L _L ^e = 2,69 L _{CL} ^e = 1,39	L _L ^e = 2,82 L _{CL} ^e = 1,41	L _G ^e = 1,14 L _{CL} ^e = 2,81	L _G ^e = 1,18 L _{CL} ^e = 2,81	L _G ^e = 1,15 L _{CL} ^e = 2,82
T _{II}	0,85	0,81	0,78	0,93	0,92	0,93
R	1,05	1,09	1,06	1,23	1,20	1,22

F_{CL}: molowy udział jednostek kaproilowych w polimerze; F_{LL}: molowy udział jednostek laktydylowych w polimerze; L_L^e – liczbowo średnia długość bloków laktydylowych; L_{CL}^e – liczbowo średnia długość bloków kaproilowych; L_G^e – średnia długość bloków glikolidowych; R – stopień randomizacji; T_{II} – udział transestryfikacji II rodzaju

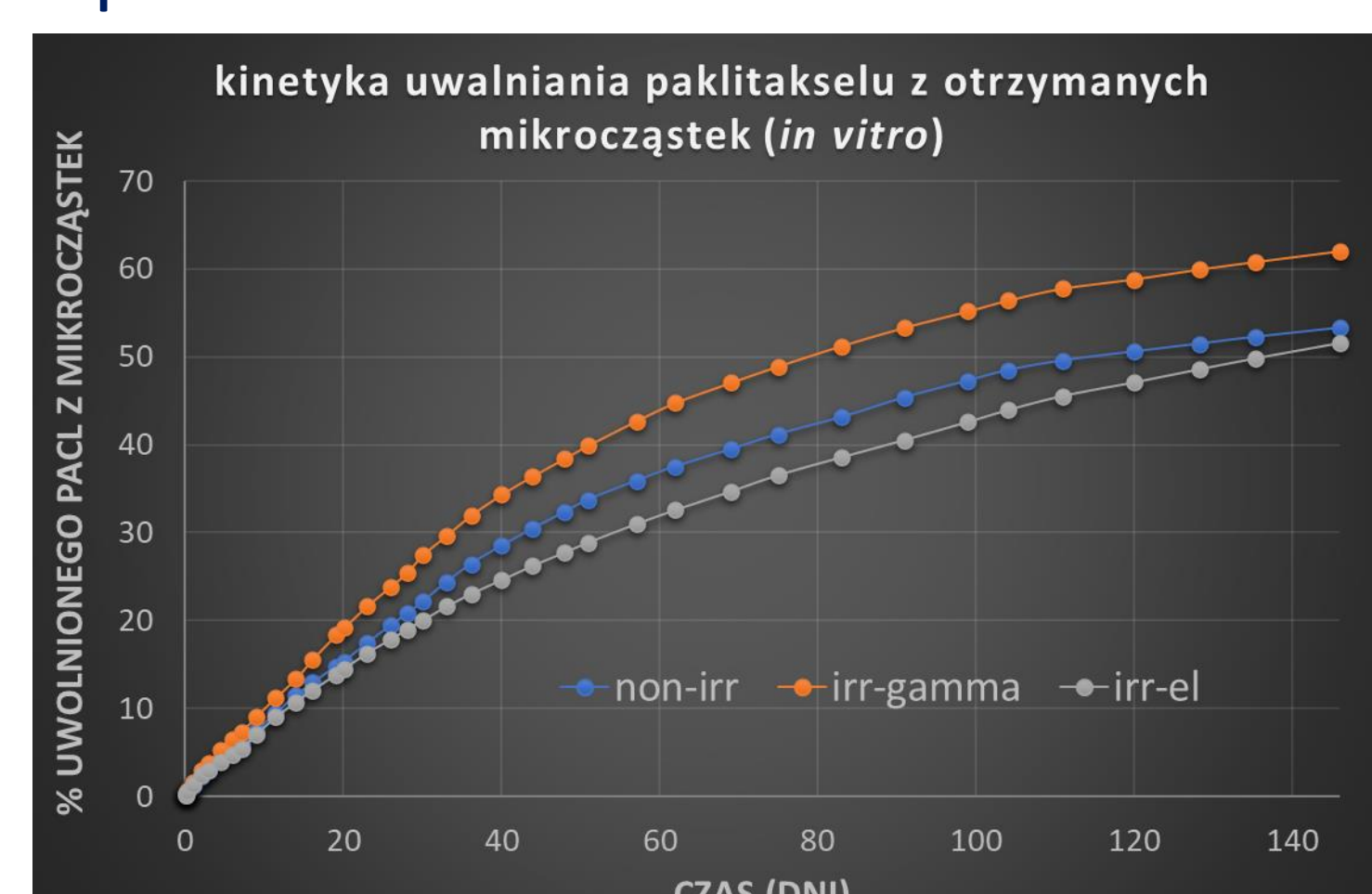
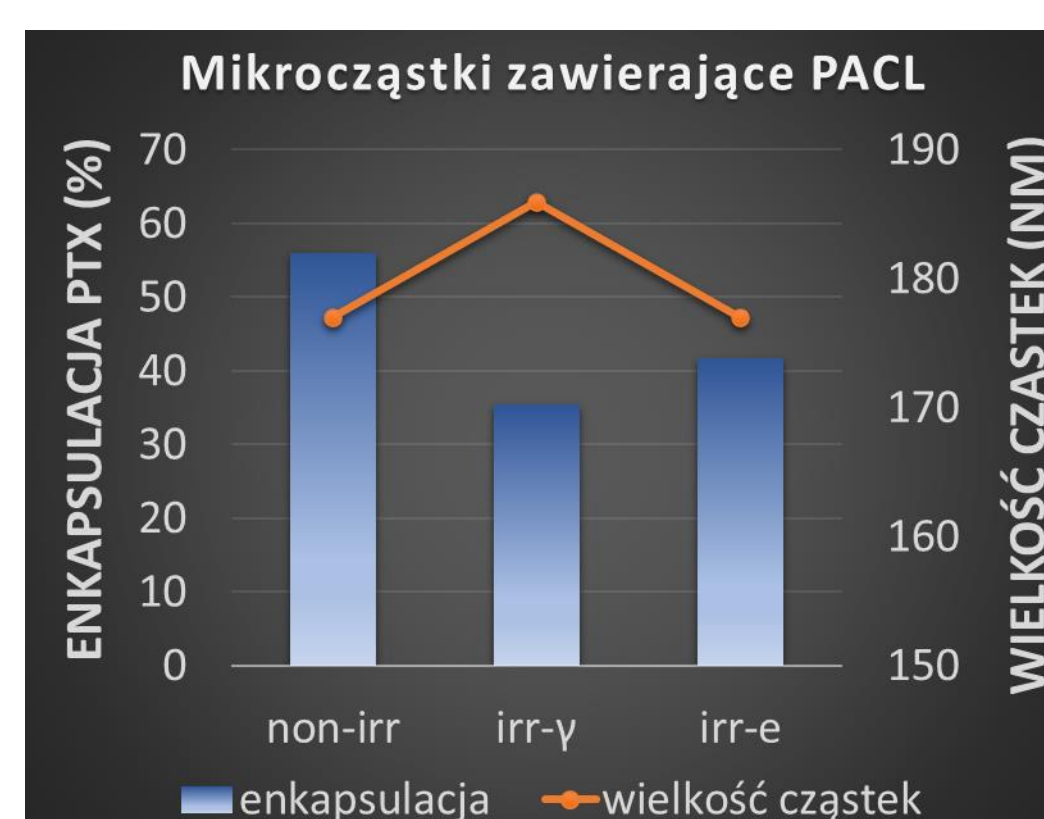
- ¹H i ¹³C NMR: brak znaczącego wpływu promieniowania jonizującego (25 kGy; γ i e⁻) na mikrostrukturę łańcuchów PLACL i PCLGA.
- GPC: wzrost polidispersyjności kopolimerów poddanych procesowi sterylizacji radiacyjnej przy użyciu promieniowania γ, co jest zgodne z obserwowanym spadkiem średniej liczbowo masy cząsteczkowej polimerów.
- TGA, DSC: niewielki, ale widoczny wpływ promieniowania jonizującego na temperaturę zeszklenia i temperaturę topnienia polimerów. Analiza termiczna wykazała, że polimery poddane promieniowaniu gamma są bardziej wrażliwe na ogrzewanie.

2. Wpływ promieniowania jonizującego na mikrocząstki PLACL zawierające paklitaksel

Rys. Zdjęcia SEM mikrocząstek zawierających paklitaksel: a) non-irr, b) irr-gamma, c) irr-electron

- Otrzymano polimerowe mikrocząstki o wielkości ok. 200 nm.
- Stopień enkapsulacji paklitakselu został zbadany przy użyciu HPLC. Sterylizacja radiacyjna obniżyła enkapsulację PACL w mikrocząstkach.
- Analiza DLS wykazała wpływ promieniowania γ na wielkość cząstek (zwiększenie wielkości cząstek).
- Przeprowadzono badania uwalniania paklitakselu w warunkach *in vitro*; uzyskany profil uwalniania dopasowano do modeli matematycznych opisujących uwalnianie substancji leczniczej z nośnika: modelu kinetyki zerowego i pierwszego rzędu, modelu Higuchi'ego oraz modelu Korsmeyer'a-Peppas'a.
- Profil uwalniania PACL z otrzymanych mikrocząstek zbliżony jest do kinetyki I rzędu (R² = 0,96); modelem najlepiej opisującym profil uwalniania substancji leczniczej jest model Korsmeyer-Peppas'a (R² = 0,99). Zaobserwowano niewielkie zmiany profilu uwalniania substancji leczniczej pod wpływem wiązki elektronów (dawka sterylizacyjna, 25 kGy) oraz zwiększoną szybkość uwalniania PACL z mikrocząstek poddanych sterylizacji przy użyciu promieniowania γ.